

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖS
PAŽYMA**

DĖL VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ VYKDYMO FUNKCIJOS CENTRALIZAVIMO

2019-01-04 Nr. NV-16

Vilnius

Rengėjas: Ekonomikos ir inovacijų ministerija.

Tikslas: centralizuoti viešuosius pirkimus.

Esama situacija:

- Vyriausybės 2018 m. rugpjūčio 29 d. pasitarime, atsižvelgiant į projekto „Pasirengimas bendrųjų funkcijų viešajame sektoriuje konsolidavimui“ įgyvendinimo metu išorės ekspertų atliktos Vyriausybės kanceliarijos, ministerijų, Vyriausybės įstaigų, Vyriausybės atstovų tarnybų, atitinkamo ministro valdymo sritims priskirtų įstaigų prie ministerijos, kitų įstaigų, kurių savininko teisės ir pareigas įgyvendina Vyriausybė arba jos įgaliota institucija (toliau – Įstaigos), atliekamų viešųjų pirkimų funkcijos peržiūros rezultatus ir pasiūlymus dėl šių funkcijų efektyvumo didinimo, buvo pavesta Ūkio ministerijai iki 2018 m. gruodžio 31 d. pateikti Vyriausybei pasiūlymus dėl:
 - viešųjų pirkimų valdysenos modelio ir jo įgyvendinimo etapų;
 - viešųjų pirkimų funkcijos centralizavimo etapų ir jų apimties;
 - kompetencijų centrų steigimo arba kompetencijų centrų funkcijų priskyrimo valstybės įstaigoms ir kompetencijų centrų funkcijų apimties;
 - Vyriausybės įgaliotos įstaigos, atliksiančios Įstaigų centralizuotus pirkimus.

Esmė:

- Ekonomikos ir inovacijų ministerija teikia Vyriausybės pasitarimo protokolinio sprendimo projektą ir siūlo pritarti šioms nuostatoms:
 - ✓ į viešųjų pirkimų centralizavimo modelio apimtį turėtų būti įtraukiami tik tarptautiniai (prekės/paslaugos virš 135 tūkst. eurų, darbai virš 5,5 mln. eurų vertės) ir supaprastinti (prekės/paslaugos nuo 58 iki 135 tūkst. eurų, darbai nuo 145 tūkst. eurų iki 5,5 mln. eurų vertės) viešieji pirkimai, kuriuos iš 559 Įstaigų 2014–2016 m. atliko 247 Įstaigos, o jų metinė vertės dalis nuo Įstaigų atliekamų pirkimų vertės yra 84 procentai. Ministerijos nuomone, mažos vertės pirkimus (prekės/paslaugos iki 58 tūkst. eurų, darbai iki 145 tūkst. eurų vertės) racionaliau vykdyti pačioms perkančiosioms organizacijoms, kadangi jie atliekami pagal lankstesnes procedūras;
 - ✓ Įstaigų viešųjų pirkimų valdyseną atliktų VŠĮ CPO LT, kuri taptų pagrindine ir didžiausią dalį pirkimo procedūrų perimančia centrine perkančiąja organizacija, patikint jai Įstaigų viešųjų pirkimų poreikio valdymą;
 - ✓ viešųjų pirkimų objektams, kuriuos dėl jų pirkimo procedūrų dažnumo tikslinga standartizuoti ir struktūrizuoti perkelti į elektroninę erdvę, VŠĮ CPO LT kurtų naujus pirkimo modulius elektroniniame kataloge ir vykdytų VŠĮ CPO LT informacinės sistemos plėtrą;

- ✓ viešųjų pirkimų objektų, kuriuos netikslinga standartizuoti ir struktūrizuoti perkelti į VŠĮ CPO LT elektroninį katalogą, viešųjų pirkimų pasirengimo procesą pagal Įstaigų nurodytą poreikį organizuoti ir juos iki pirkimo sutarties sudarymo atliktų centrinės perkančiosios organizacijos (įvardijamos kaip kompetencijų centrai) pagal joms priskirtas sritis:
 - Turto valdymo ir ūkio departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos – įvairaus Įstaigų transporto ir su juo susijusius pirkimus,
 - VI Turto bankas – viešųjų pastatų statybos ir remonto darbų pirkimus,
 - VŠĮ CPO LT – biuro ir veiklos aptarnavimo ir valdymo, sveikatos srities, informacinių technologijų, taip pat statybos darbų pirkimus, išskyrus viešųjų pastatų statybos ir remonto darbų pirkimus.
- ✓ krašto apsaugos srities pirkimus siūloma palikti Gynybos resursų agentūrai prie Krašto apsaugos ministerijos;
- ✓ viešųjų pirkimų funkcijos būtų centralizuojamos nuo 2020 m. sausio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d. – centrinės perkančiosios organizacijos, kaip kompetencijų centrai, (Turto valdymo ir ūkio departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos, VI Turto bankas, VŠĮ CPO LT) kasmet perimtų preliminariai po 25 procentus visų Įstaigų tarptautinių ir supaprastintų pirkimų. 2019 metai skiriami pasirengti centralizuoti viešųjų pirkimų funkciją;
- ✓ Įstaigų ir centrinių perkančiųjų organizacijų etatai būtų perskirstomi laipsniškai atsižvelgiant į viešųjų pirkimų centralizavimo mastą. Visiškai viešųjų pirkimų vykdymo funkcijos centralizavimui VŠĮ CPO LT papildomai būtų skiriama 160 etatų, Turto valdymo ir ūkio departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos – 28 etatai, VI Turto bankui – 37 etatai;
- ✓ pavesti Ekonomikos ir inovacijų ministerijai iki 2019 m. liepos 1 d. pateikti Vyriausybei teisės aktų projektus, reikalingus aukščiau paminėtoms nuostatomis įgyvendinti.

Ekonomikos ir inovacijų ministerijos skaičiavimu, įgyvendinus siūlomą centralizavimo modelį, būtų sutaupyta žmogiškųjų ir administracinių išteklių: vietoj šiuo metu skiriamų 15 mln. eurų Įstaigų viešiesiems pirkimams pakaktų 9,2 mln. eurų; vietoj 594 viešųjų pirkimų specialistų pakaktų 225 specialistų;

pažymėtina, kad išorės ekspertai siūlė, kad Nacionaliniame bendrųjų funkcijų centre būtų kuriamas atskiras padalinys viešųjų pirkimų vykdymui, o poreikiui specifiuoti ir standartizuoti būtų kuriami atskiri kompetencijų centrai, aiškiai atskiriant procedūrų vykdymo ir poreikio nustatymo veiklas. Tačiau Ekonomikos ir inovacijų ministerijos nuomone pirkimo pasirengimo ir jo vykdymo procesai turi būti „vienose rankose“.

Derinimas:

- teikiamas Vyriausybės positarimo protokolinio sprendimo projektas nederintas su Finansų ir Vidaus reikalų ministerijomis bei kitomis suinteresuotomis institucijomis.

Atitiktis Vyriausybės programai: teikiamo Vyriausybės pasitarimo protokolinio sprendimo projekto nuostatos atitinka Vyriausybės programos skirsnio „Skaidresni ir efektyvesni viešieji pirkimai“ nuostatoms.

Dalykinio vertimo išvada:

- atkreiptinas dėmesys, kad nėra aiškių kriterijų, kada pirkimai turi būti standartizuoti (t. y., kada turi būti kuriami nauji pirkimo moduliai CPO elektroniniame kataloge) ir kokiais kriterijais remiantis siūloma pavesti planuojamiems kompetencijų centrums - centrinėms perkančiosioms organizacijoms (Turto valdymo ir ūkio departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos, VĮ Turto bankui, VšĮ CPO LT) organizuoti ir vykdyti būtent šių (nurodytų protokoliniame sprendime) sričių viešuosius pirkimus;
- VĮ Turto bankui siūloma priskirti tik viešųjų pastatų statybos ir remonto darbų pirkimus, tačiau atkreiptinas dėmesys, kad šiuo metu CPO elektroniniame kataloge jau yra sukurti 8 standartizuoti moduliai, susiję su statybos sritimi, be to pagal Ekonomikos ir inovacijų ministerijos teikiamus pasiūlymus VšĮ CPO LT kompetencijoje būtų visi statybos, išskyrus viešųjų pastatų statybos ir remonto, darbų pirkimai. Tad kyla abejonių dėl statybos darbų pirkimų skaidymo tikslingumo;
- atsižvelgiant į tai, kad daugeliui perkančiųjų organizacijų yra aktualu tinkamai įsigyti tarnybinių kelionių organizavimo paslaugas, siūlytume įvertinti galimybę tarnybinių kelionių organizavimo paslaugų pirkimo modulio sukūrimą paankstinti, t. y, sukurti šį modulį 2019 metais (vietoj planuojamų 2020 m.);

Siūlome klausimą aptarti Tarpinstituciniame pasitarime, prieš teikiant Vyriausybės pasitarimui.

Patarėjas

Saulius Gaigalas